

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**



ВИПУСК № 1 (42)

**РІК НЕЗЛАМНОСТІ! РІК ПЕРЕМОГИ!
УСІМ ОСВІТЯНАМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ...**

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 1 (42)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 7 від 23 лютого 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 1(42) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 146с.

ЗМІСТ

С Л О В О Р Е Д А К Т О Р А

ТУРЛЮК СВІТЛАНА, ЮНАШ ВІКТОРІЯ

ГОЛОВНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ І ФОРМ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ КОЛЕДЖУ 5

Ф І Л О Л О Г І Ч Н І С Т У Д І Ї

БАБІЙ АЛЛА, ВЕРЕМІЙ А. А.

МІСІЯ, БАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ЗАВДАННЯ СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ ФІЛОЛОГІВ-СЛАВІСТІВ 13

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, БІЛИК ІРИНА

ПОЗАКЛАСНА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ ЛІТЕРАТУРНО ОБДАРОВАНОЇ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ 19

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ГУЧОК НАДІЯ

КОРОТКИЙ ЕКСКУРС В ІСТОРІЮ СТАНОВЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ЧАСІВ КИЇВСЬКОЇ РУСІ ДО СЕРЕДИНИ ХХ СТОЛІТТЯ 25

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ІВАШКО АНАСТАСІЯ

ІСТОРИЧНА ІНВЕРСІЯ В ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРАХ ЯК АВТОРСЬКИЙ ПРИЙОМ БАЧИТИ СВІТ ІНАКШЕ 31

МИХАЛЬЧУК ОЛЕСЯ, ДЕРЕВЕНКО ОЛЕКСАНДРА

THE IMPACT OF ENGLISH BIBLICAL TRANSLATIONS ON THE DEVELOPMENT OF LANGUAGE AND LINGUISTICS 38

П С И Х О Л О Г О - П Е Д А Г О Г І Ч Н І С Т У Д І Ї

СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ 44

ГОРОДЕЦЬКА ВАНДА

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ФОЛЬКЛОРНОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 57

БАРЩЕВСЬКА ІННА

ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ АСПЕРГЕРА ТА СДУГ 61

ЦІСАР ІРИНА, БОРОДІЙ ОЛЬГА

РОЛЬ КАЗКИ В РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ 65

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, КАПУСТА ДАР'Я

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ СТЕЖИНИ В ОЗНАЙОМЛЕННІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПРИРОДНИМ ДОВКІЛЛЯМ 68

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ПЕДОЧЕНКО АНАСТАСІЯ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА ІСТОРИЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНИХ ЗАСОБІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ 72

ЦІСАР ІРИНА, РУМЯНЦЕВА ВІКТОРІЯ

ВПЛИВ АРТ-ТЕРАПІЇ НА МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКА..... 78

МАРЦЕНЮК ОЛЕНА

ПСИХОЛІНГВІСТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ СУЧАСНИХ ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ..... 82

Н А У К О В О - М Е Т О Д И Ч Н І С Т У Д І Ї

БУГА ОКСАНА

НАБУТТЯ ПРОФЕСІЙНО-ЗНАЧУЩИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР..... 88

ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО

ЕВОЛЮЦІЯ МЕТОДИКИ ТРЕНУВАННЯ В БІГОВІ НА ВИТРИВАЛІСТЬ..... 93

СКРИПНИК НАДІЯ, ВОЛКОТРУБ А.О., ДЕМЧУК ВЕРОНІКА

STORYTELLING ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ТРЕНД ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 98

СКРИПНИК НАДІЯ, КОГУТЮК ОКСАНА, МАКСИМЕНКО Н. В., ТКАЧУК ТЕТЯНА

МЕТОДИ СТИМУЛЮВАННЯ І МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 104

ШУСТОВА НАТАЛІЯ, ГОРБАТЮК А. В.

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПИСЬМОВОГО ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ БАГАТОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ..... 109

СТЕПОВА АЛЛА

МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ГАРМОНІЙНО РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ..... 114

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА

ВИКОРИСТАННЯ «РОЗВИВАЮЧОГО ПРОСТОРУ» ЗА М. МОНТЕССОРІ ДЛЯ КОРЕКЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ..... 118

ЯРЕМЧУК ОКСАНА

ФОРМУВАННЯ ІНІЦІАТИВНОСТІ І ПІДПРИЄМЛИВОСТІ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЖИТТЄВИХ ЗАДАЧ ФІНАНСОВОГО ЗМІСТУ..... 123

В І Д О М І І М Е Н А

ПОХИЛЮК ОЛЕНА

«ТОЙ, ЩО СЕРЦЕ ОБЕРНУВ У СУРМУ» (бесіда до 115-річчя від дня народження Олега Ольжича (приклади поезії за збіркою «Незнайомому воякові»)..... 127

КІСЕЛЬОВ ДМИТРО

Б. ШОУ. ХУДОЖНЯ ПРАКТИКА: ПРОБЛЕМИ І ТРАДИЦІЇ..... 130

ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ

ПЕРШІ ПІВ ТИСЯЧІ РОКІВ З ІСТОРІЇ ШПИКОВА..... 133

«ТОЙ, ЩО СЕРЦЕ ОБЕРНУВ У СУРМУ»
(бесіда до 115-річчя від дня народження Олега Ольжича
(приклади поезії за збіркою «Незнаному воякові»
<https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=15528>)

УДК 821.161.2.09 Ольжич

ПОХИЛЮК ОЛЕНА

*кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української філології
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Олег Ольжич – автор трьох збірок, художніх творів: поезія, цікава проза, пристрасна публіцистика. Усією творчістю утверджував у читачів героїчний світогляд, героїчний чин, який тільки, навіть ціною власного життя, може привести до свободи.

Син відомого українського поета Олександра Олеся Олег, якому згодом судилося статися Ольжичем, народився 8 липня 1907 р. у Житомирі. Дитя було на диво розумне, кмітливе, допитливе: хлопчик вільно читав на третьому році життя, а у 5 років написав п'єску про козаків. Знайомі пророкували Олегові геніальне майбутнє, а батько відчував, що життя сина не буде легким.

Часи революції та громадянської війни до матеріальних нестатків у сім'ї Кандиб додали ще й загрозу смерті. Олександр Олесь емігрує в Будапешт.

Голод у двадцятих роках боляче обпік поетову дружину і сина...

М. Неврлий подає інформацію про тодішні бідуювання: «Олег часто ходив на далекі села вимінювати за різні речі картоплю і муку. Інколи у сніговій та холод ніс на плечах мішок, щоб так-сяк прохарчуватися в часах післяреволюційної розрухи. Незважаючи на це, він охоче і пильно вчився, був винятково здібний».

Ольжич покинув Україну п'ятнадцятилітнім. У 1924 р. Олег здав

іспит на атестат зрілості у Празі й вступив на філософський факультет Карлового університету. Слухав лекції також в Українському вільному університеті. Любив прогулянки й подорожі, різко вирізнявся серед ровесників вродою, легко заводив знайомства й ставав лідером у юнацьких компаніях.

Улас Самчук згадував: «Природа і людина гармонійно вкладалися в систему його космосу. Тому він любив і мандри в природу. Збере, було, свою, як він казав, зграю, і вони йшли пішки або їхали поїздом оглянути якусь місцевість. ... Мандрувати було його улюбленим спортом. Одного літа, разом ще з одним товаришем, він об'їхав велосипедом мало не цілу Німеччину, а такі місця в його просторі, як наші Карпати, були знані йому до подробиць ...».

Першим друкованим твором Олега стало оповідання для дітей «Рудько» (1928 р.) підписане псевдонімом О. Лелека.

Проза, оповідання «Весняний гість»

1929 р. – у журналах «Літературно-науковий вісник» та «Студентський вісник» з'явилися солідні поетичні публікації Олега.

1929 р. – завершив дисертацію «Неолітична мальована кераміка Галичини» і успішно завершив докторат. Молодого науковця помітили. Професор В. Щербаківський запропонував йому

посаду асистента на кафедрі археології Українського вільного університету. Невтомна праця, розвідки, а особливо монографія з археології (1937 р.) засвідчили, що Олег Кандиба став одним з авторитетних учених Європи.

Був запрошений читати лекції з археології у Гарвардський університет (США), де в 1938 р. заснував Український науковий інститут.

Уперше його літературний псевдонім Олег Ольжич з'явився під добіркою віршів у 1930 р. Прізвище Ольжич було, очевидно, утворене від православ'янського «Ольг», тобто від імені того київського князя Олега, що прибив свій щит на знак перемоги на царградській брамі. Інші псевдоніми – Кардаш Д., К. Костянтин, О. Невідомий, О. Світанок, М. Запорочний.

1935 р. – Львів – поетична збірка «Ринь» – неповторний стиль.

1940 р. – Прага – збірка «Вежі».

Поїздки до Галичини, знайомство з Д. Донцовим, Є. Коновальцем, іншими патріотами й політичними діячами гартують Ольжича як борця. Уже з 1929 р. Олег був членом ОУН. Поет мав гостре аналітичне мислення, міг стати й державним діячем. Його думки актуальні й зараз: «Народ, який вірить, що якась суміжна країна або імперія збудує йому державу, ніколи не може стати на власні ноги і буде завжди паралітиком, а його політичні групи будуть задніми колесами для чужих агентур».

«Маю єдину в своїм роді збірку кераміки з більшості селищ Галичини».

Цикли віршів «Кремінь», «Камінь», «Бронза», «Залізо» с. 51

Аналогічні думки простежуємо у його поезії:

«О Націє ...» з циклу «Незнаному воякові» с. 93

Був військовим міністром незалежного Закарпаття, п'ятимісячне існування якого як держави завершилось для Олега Ольжича полоном (1939 – 1939 рр. – Закарпатська незалежна держава). В'язниця, очікування смерті. Та Олег не занепав духом.

Улас Самчук запам'ятав його та співув'язнених юнаків нескореними: «Витягнуте, запалене лице, до краю втомлений погляд, зім'ятий, заляпаний болотом одяг. Але мораль його і всіх нас лишалась незламною. Три дні нам не давали харчів, та дарма. Ми могли. Сидячи в брудному помості, не лишень завзято ділитися враженнями пережитого, але і навіть співати «Гей, чи пан, чи пропав» та жартувати, пригадуючи запорозького січовика, який, сидячи на палі, мав казати до свого ката: «Поверни мене до тебе задом, бо я не хочу бачити твоєї брудної пики».

У роки Другої світової війни Ольжич був організаційним керівником визвольних змагань у Східній Україні.

Разом з Юрієм Стефаником засновують у Фастові газету.

Ольжич виявився прекрасним конспіратором (нелегально проживав у Києві), неабияким тактиком і стратегом підпільної боротьби.

У тяжкі воєнні роки до Ольжича приходять сімейне щастя. Навесні 1940 р. він зустрівся з Катериною Білецькою, чий лекції слухав у студентські роки. Любов – як спалах. Освідчення в ніч на новий 1941 рік, романтичне, козацьке.

«Рішучим рухом, хоч рука чомусь трохи тремтіла, наповнив знову келих,

трохи надпив сам, а потім, поклавши руку на мою голову, нахилив мене до вина.

— За старовинним козацьким звичаєм!

Я не могла набрати повітря, здавалося, що лечу з шаленою швидкістю».

Церковний шлюб взяли аж у Львівській області для конспірації. Мешкали на різних квартирах, на людях вдавали незнайомих.

Інтимна лірика с. 51.

Постійні обшуки, гнів і лють нацистів. Ризик подвоювався, але Ольжич не мав права відступати. Вагітну дружину відправив до батьків, у Прагу. Син народився через кілька днів після смерті поета – 31 липня 1944 р. Катерина назвала його Олегом і записала на своє дівоче прізвище. Так було безпечніше. Аж після війни маленький Олег став Кандибою – Катерина оприлюднила шлюбне посвідчення.

На час бурхливих громадянських подій у житті Олега поезія відійшла на другий план, однак йому вдалося залишити по собі неабияку спадщину в літературі.

Володимир Державин так відзначав спалах поетичної зорі Ольжича: «Ольжич створив власний індивідуальний поетичний стиль, в українському письменстві доти небувалий (...); і цей стиль він у численних творах підніс до абсолютної мистецької досконалості й сягаючи його мистецьким діапазоном від нечуваної в нашій поезії ваговитої монументальності».

25 травня 1944 р. Ольжича було заарештовано. На початку червня його привезли в концтабор Заксенгаузен і помістили в барак особливо суворої ізоляції Целленбаум. Камера для особливо небезпечних в'язнів: їх приковували до

ланцюга, прикріпленого до центру бетонної долівки. Ланцюг був дуже короткий і важкий.

Ольжича допитували щодня, били немилосердно. Востаннє забрали з камери 9 червня. Чи замучили Ольжича до смерті, чи ще живого кинули до камери – невідомо. В'язні чули тільки тупіт і брязкіт замків та ланцюга. Того ж дня тіло поета спалили в крематорії.

Сатира «Ну і чистять». с. 423.
Цитата про смерть.

Посмертні збірки поета:

1944 р. – «Поезії. Книжка перша» (Нью-Йорк).

1946 р. – «Підзамчя».

1969 р. – «Величність. Поезії і поеми» (Вибране) (Чикаго).

1991 р. – «Цитадель духа» (Братислава).

1994 р. – «Незнаному воякові».

М. Жулинський так характеризував поезію Олега Ольжича:

«Строфа карбована, гостра думкою, не обтяжена метафоричними гірляндами – суворо, чітко і без жодної сльози» (Жулинський М. Олег Ольжич і Олена Теліга: Нариси про життя і творчість. Вибрані твори. К.: 2001. с. 11).

«Сестро, а другому мати» с. 82

Ольжич хотів бути маломовним, простим, кам'яним...

«Молитва» с. 117

Олег Ольжич цікавий і складний для нас насамперед філософським началом у кожній поезії, глибоким малюнком. Його вірші потребують делікатного поводження.

Його життєвим кредо, яке чітко прослідковується і в його літературній творчості, було – збудувати вільну, самостійну Україну.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Неврлий М. Мужа мужності й боротьби. *Цитадель духа*. Братислава, 1991. С. 5 – 30.
2. Самчук У. Лицар без страху і докору: Спогад про Олега Ольжича. *Слово і час*. 1997. № 7. С. 16 – 21.
3. Ольжич О. Незнаному воякові: Заповідане живим. Київ, 1994.
4. Череватенко Л. «Я камінь з Божої прощі». *Ольжич О. Незнаному воякові: Заповідане живим*. Київ, 1994. С. 351 – 424.
5. Державин В. Ольжич – поет національного героїзму. *Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики XX століття: В 4-х томах*. Київ, 1994 – 1995. Т. 2. С. 534 – 542.
6. Жулинський М. Олег Ольжич і Олена Теліга: Нариси про життя і творчість. Вибрані твори. Київ, 2001.
7. Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури. Нове прочитання творів. 11 клас. Кам'янець-Подільський, 2003. С. 222 – 233.

*Стаття надійшла до редакції
24 січня 2023*

Б. ШОУ. ХУДОЖНЯ ПРАКТИКА: ПРОБЛЕМИ І ТРАДИЦІЇ

УДК 821 (415).09 Шоу

КІСЕЛЬОВ ДМИТРО

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри зарубіжної літератури та основ риторики

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

«Квінтесенція ібсенізму» викликала інтерес Дж. Т. Грейна, постановника п'єси Ібсена «Привид», і він запропонував Шоу написати п'єсу для Незалежного театру.

У 1885 р. Шоу накидає свою першу п'єсу «Будинки вдівця, що побачить світло рампи лише в 1892 Його друг і меценат Арчер згадує, як він вперше побачив Шоу в бібліотеці Британського музею. Перед ним лежали «Капітал» Маркса і партитура опери «Золото Рейна» Р. Вагнера.

П'єса була задумана разом з В. Арчером під впливом Вагнера і повинна була повторювати в сучасних умовах сюжет «Золота Рейну»: юний соціаліст топить у Рейні багатство свого тестя-

капіталіста, його брудні гроші, на яких лежить проклин бідняків.

Задум подобався Шоу - він пасував молодому письменникові-соціалістові, шанувальникові вагнерівської музики.

Але в процесі роботи задум був залишений. Ніжна і сентиментальна героїня перетворилася в примхливу фурію, добродішній «соціаліст», недовго поламавшись, прийняв із задоволенням брудні гроші тестя. Життя владно увійшло у надуману схему, зламало штучний сюжет, замінило модернізованих вагнеровських героїв живими людьми буржуазними ділками і їхніми нахлібниками. Так на зміну ретельно задуманим і ретельно написаним, але